

UTGIVER

Det norske Skogselskap
Wergelandsv. 23B, 0167 Oslo
Telefon: 23 36 58 50
Bankgiro: 7001 05 21198
ISSN 0803-3943
E-post: info@skogselskapet.no
www.skogselskapet.no

Det norske Skogselskap er en ideell organisasjon med ca. 9.000 medlemmer fordelt på totalt 17 fylkesskogselskap. Vår visjon er at alle mennesker skal oppleve skog som en verdifull kilde til livskvalitet. Siden 1898 har selskapet utviklet seg fra i starten å sørge for helt nødvendig skogreising til nå å jobbe med bevisstgjøring rundt skogens viktige rolle i kampen for et bedre klima.

STYRET

Leder:

Randi Dille, Trøndelag

Nestleder: Bernt-Håvard Øyen, Bergen og Hordaland

Styremedlemmer:

Hallvard Bakka, Rogaland

Mette Kinderås, Troms

Tonje Refseth, Norsk Friluftsliv

Lars Henrik Sundby, Oslo og Akershus

Rannveig J. Kristiansen, Trøndelag, ansattrepresentant

Redaktør:

Astri Kløvstad
astri.klovstad@norsk-skogbruk.no

Grafisk produksjon:

Line Dahle/Åjour design

Trykk: Merkur Grafisk, Oslo
www.merkurgrafisk.no

Annonsepriser (ekskl. mva.):

1/1 side kr 6.000

1/2 side kr 3.500

1/4 side kr 2.000

1/8 side kr 1.000

Manusfrist neste nummer:

10. september 2018

Forsidefoto: Vedstabling under Rå Kraft på Norsk Folkemuseum. Foto: Trond Lohre

11

INNHOOLD

Skogselskapet nytt medlem i Norsk Friluftsliv.....	4
Seminar om frivillighet.....	5
Skogens brannvoktere.....	5
Skogbrannforebygging og plankehytte på Skog og Vann.....	6
Vålbyen til topps i Skoglekene 2018.....	7
Rå Kraft på Norsk Folkemuseum.....	8
Konferanse med tresmak i munnen.....	9
Eidsvold Værks Skogpris til Line Henriette Holten.....	10
ÅRSMELDING 2017.....	11
Landsmøte avholdt uten store sprell.....	30
Spikking – en ny TreomTre-konkurranse.....	31
Nytt fra fylkesskogselskapene.....	32
Forskning i det grønne.....	38
Tidsskrift for Skogbrug.....	38
Kryssord.....	39

Skogselskapet – brobygger og lagspiller

Skogselskapet er ideell og uavhengig. Organisasjonen er landsdekkende og åpen for alle som er glad i og opptatt av skog. Vi skal være faktabaserte og objektive og vi har en lang og god historie. Og vi lykkes best - og mest, gjennom brobygging og samarbeid. Dette er helt vesentlig for virksomheten i Skogselskapet og våre prioriteringer i nyere tid.

Vårt formål er klart og tydelig – vi skal synliggjøre skogens mangesidige betydning. Det være seg for alle målgrupper – fra barn og unge og opp til pensjonistenes rekker. Videre fra sør til nord og øst til vest i vårt langstrakte land. Skogens mangesidige betydning innbefatter den helheten som skogen representerer – gjennom et aktivt skogbruk, skogen som arena for helse, rekreasjon og friluftsliv – og skogen som fornybar ressurs og viktig del av løsningen på våre klimautfordringer.

Vi erfarer at allmenhetens holdninger og meninger om skog og skogbruk ofte er mer preget av følelser og opplevelser - enn nødvendigvis av en faktabasert og objektiv tilnærming. Skogselskapets utadrettede virksomhet er dermed av stor betydning for å skape en god forståelse og bidra til positive holdninger til den helheten som skogen faktisk representerer.

Basert på beskrivelsen ovenfor er det med stor glede vi kan vise til at Det norske Skogselskap i mai ble tatt opp som medlem i organisasjonen Norsk Friluftsliv. Dette er en fellesorganisasjon for 17 norske, frivillige friluftsansjoner med over 950.000 medlemmer og flere enn 5.000 lag og foreninger. Skogselskapet har jobbet for dette over flere år og er overbevist om at det vil kunne tilføre alle parter

mer kunnskap, bedre løsninger og at vi får gjort mer sammen enn hver for oss. Se for øvrig nærmere omtale om dette på side 4 i bladet.

Et annet godt eksempel på Skogselskapets viktige posisjon og rolle kan relateres til årets kampanje som vi kjører på oppdrag for skog- og beredskapsaktører – nemlig «Skogens brannvokter». Her kurses barn og unge i forebygging og holdningsskapende arbeid knyttet til skogbrann. Årets tørkesommer har gjort dette til et brennhett tema – og vår innsats har resultert i tusenvis av nye «skogbrannvoktere» rundt om i landet.

Skogselskapet som ideell og uavhengig organisasjon ønsker fortsatt å være en god og aktiv brobygger og lagspiller mellom ulike grupper i samfunnet – og dermed sikre en faktabasert og objektiv framstilling av skogens mangesidige betydning. Vi skal gjennom vårt arbeid være skogens vokter for alle.

Resultater viser at vi får til mer sammen enn hver for oss – til skogens og vårt felles beste!

Vi ser frem til fortsettelsen!

Ha en riktig god sommer!

FELLESSKAP: Skogselskapet er endelig en del av organisasjonen Norsk Friluftsliv.

Skogselskapet nytt medlem i Norsk Friluftsliv

Skogselskapet er nylig tatt opp som nytt medlem i Norsk Friluftsliv.

– Vi får gjort vesentlig mer sammen enn hver for oss – til glede for skogen, friluftslivet, samfunnet og miljøet, sier Trygve Enger, administrerende direktør i Det norske Skogselskap.

TEKST: NORSK FRILUFTSLIV/LINN ELISE JAKHELLN

Styret i Norsk Friluftsliv ser på det som en styrke å kunne få inn en organisasjon som har sin hovedaktivitet knyttet til skog og skogbruk. Det norske Skogselskap vil kunne bidra med nye kunnskaper og perspektiver til Norsk Friluftsliv, skriver styret i sin innstilling. Skogselskapet har som formål å øke forståelsen for skogens mangesidige betydning, og arbeide for et godt skogbruk.

– Vi er «skogens voktere» og jobber for og med alle som bruker skogen på ett eller annet vis. Det er mange! Alt fra mosjonister, friluftsfolk og den oppvoksede generasjon til skogeiere, organisasjoner og politikere, sier Trygve Enger i Det norske Skogselskap.

Visjonen er at «alle mennesker skal oppleve skog som en verdifull kilde til livskvalitet». Dette er noe Skogselskapet jobber mot fra flere hold gjennom tilpassede tiltak til ulike målgrupper i samfunnet.

– En av våre aller største og viktigste aktiviteter er å ta med oss titusener av barn på tur i skogen, og lære dem om skogens kretsløp, dyre- og planteliv og om skogens samfunnsnytte, forklarer Enger.

Dette gjør vi gjennom å arrangere skoleskogs dager rundt i hele landet, et konsept som videreutvikles i 2018. I tillegg står vi bak spikkeprosjektet TreomTre, hvor målet er å motivere barn og unge til å lære om spikking og tre som materiale.

– Vår erfaring er at den beste læringen oppnås gjennom praktisk aktivitet – da oppnås i tillegg mestringfølelse og samarbeid, sier Trygve Enger.

I Skogselskapets arbeid inngår friluftsliv som en helt sentral del av helheten.

– Gjennom erfaring ser vi at vi får gjort vesentlig mer sammen enn hver for oss – til glede for skogen, friluftslivet, samfunnet og miljøet. Samarbeid er løsningen! Derfor ønsket vi å bli medlem i Norsk Friluftsliv, sier Enger.

Skogselskapet har over lengre tid jobbet for et tettere og mer aktivt samarbeid med friluftslivorganisasjonene og derigjennom et medlemskap i Norsk Friluftsliv. Styret og administrasjonen i DnS uttrykker derfor stor tilfredshet med at medlemskapet nå er formalisert.

Seminar om frivillighet

Hva skal til for å få flere engasjerte i frivillig arbeid? Og hvordan kan vi beholde og motivere dagens frivillige? Dette var tema under Norsk Friluftslivs seminar «Helt (og) frivillig».

TEKST: NORSK FRILUFTSLIV/TRYGVE ENGER

Noen deler av frivilligheten vokser, men ikke alle. Skal vi få flere til å bruke naturen i årene framover, trenger vi folk som kan merke stier, lære bort ferdigheter, arrangere turer og kurs, og ikke minst strekke ut en hånd og invitere andre med ut.

På seminaret «Helt (og) frivillig» inviterte Norsk Friluftsliv sine medlemsorganisasjoner til å dele suksess og fiaskoer, og inspirere hverandre til hvordan man kan lykkes bedre i rekrutterings- og motivasjonsarbeidet.

Skogselskapet deltok aktivt på seminaret og bidro med sine erfaringer. Videre tok vi med oss oppdatert og nyttig kunnskap om temaet tilbake til Skogselskapsfamilien for videre satsing på dette viktige området.

En fylldigere omtale av seminaret og presentasjonene som ble vist kan leses på

www.norskfriluftsliv.no/folelsen-a-sett-utrolig-viktig/

Skogens brannvoktere

Et stadig tørrere klima gjør at skogbrannfaren øker, og det tar flere generasjoner før en skog blir den samme igjen etter en brann. Hele 9 av 10 skogbranner startes av menneskelig aktivitet.

TEKST: TROND LOHRE

Med dette som bakteppe står skog- og beredskapsaktører sammen bak Skogens brannvoktere og arbeidet med å forebygge skogbrann. Skogens brannvoktere er en kampanje som er opptatt av å passe på skogen, og oppfordrer alle som trives med friluftsliv i skog og mark til å sette seg inn i hvordan de kan vokte skogen de bruker.

Denne våren har forebygging av skogbrann vært høyaktuelt og Skogselskapet organiserer kampanjen Skogens brannvoktere med aktiv verving og

opplæring av barn og unge til å bli skogens brannvoktere. Kriteriene for å bli brannvokter er å svare riktig på en «skogbrann-quiz» og lære seg noen grunnleggende kunnskaper. Dette belønnes med Skogens brannvokter-kort og caps. Flere tusen barn har så langt i 2018 blitt opplært som brannvoktere og kampanjen vil fortsette med høy aktivitet også utover høsten.

Ta vare på det du er glad i – beskytt skogen mot brann!

Skogbrannforebygging og plankehytte på Skog og Vann

Arrangementet Skog og Vann på Norsk Skogmuseum i Elverum er et tilbud til grunnskoler på Østlandet og ble i år avholdt 6. og 7. juni og 11.-14. juni.

TEKST OG FOTO: TROND LOHRE

Aktivitetene på arrangementet er knyttet opp mot utendørsaktiviteter som fiskeing i fiskedam, båt og kano på Glomma, luftgeværskyting, pil og bue, «jegerprøve», matlaging, neverarbeid, spikking, dreiling, plankehyttebygging med mer. Finalen i Skoglekene ble også gjennomført under årets Skog og Vann.

For å skape et bredest mulig tilbud til de besøken- de klassene, legges det opp til et samarbeid mel- lom flere organisasjoner som har aktiviteter å tilby skolebarn. Nytt av året og høyaktuelt på gjennom- føringstidspunktet var verving og utdanning av skogbrannvoktere. 1400 barn gjennomførte opplæ- ring gjennom quiz og avla «skogbrannvokterprøve»

som førte til skogbrannvokterbevis og Skogens brannvokter-caps. Det ble videre arrangert omvis- ning i skogbranntårnet på museets område. Skogs- selskapet organiserte aktivitetene for Skogens brannvoktere og den alltid populære aktiviteten plankehyttebygging.

Skog og Vann 2018 samlet nærmere 3000 grunn- skoleelever fra 13 barnehager, 74 skoler, med 3-400 lærere og ledsagere, i første rekke fra fylkene Hed- mark, Oppland og Akershus. En håndfull voksne elevgrupper fra læringscentre for innvandrere og asylsøkere var også innom arrangementet.

TEST: Teorikunnskaper ble testet ut via quiz og skogbrannvokterprøve og 1400 nye brannvoktere kunne iføre seg den røde capsen disse dagene.

TREBYGG: Snekring fenger, og nok en gang ble et nytt trebygg oppført.

KLAR - FERDIG: Starten går!

OPPGAVELØSING:
Hodebry på post.

FYSISKE OPPGAVER: Vading er utfordrende og spennende.

Vålbyen til topps i Skoglekene 2018

Onsdag 6. juni gikk finalen i Skoglekene 2018 av stabelen på Norsk Skogmuseum i Elverum. 12 lag fra i alt syv fylker kjempet om «Den gylne kongle» og pengepremier.

TEKST: TORE MOLTEBERG FOTO: ANNA LENA ALBERTSEN, SKOGKURS

Hvert lag besto av tre elever. I løpet av tre timer fra kl 10.00 til 13.00 skulle lagene innom 24 poster for å løse praktiske og teoretiske oppgaver med tilknytning til skog, natur og friluftsliv.

Med ett unntak var alle postene lokalisert til Prestøya i Glomma, og de var tegnet inn på et «omtrentlig» kart. Dermed lå det en utfordring for elevene i å finne postene. Vel framme på postene ble lagene møtt av en eller to personer som presenterte oppgavene og tildelte poeng for innsatsen.

Flere av de konkurrerende lagene kom langveis fra og ankom Elverum dagen før konkurransen. Det var tydelig spennende for mange å skulle overnatte i lav-

vo eller tømmerkoie, for noen var det første gang de overnattet «ute».

De 12 lagene som deltok i finalen ble valgt ut fordi de hadde levert de beste bidragene i to innledende runder, en høsten 2017 og en våren 2018.

Skoglekene 2018 ble vunnet av laget fra Vålbyen skole i Hedmark, fulgt av Nordpolen skole fra Oslo på andre plass og Oasen skole fra Vest-Agder på tredje. Vi gratulerer!

Skoglekene arrangeres i samarbeid mellom Skogkurs, Hamar naturskole, Skogselskapet og Norsk Skogmuseum. Solør vgs avdeling Sønsterud bidro med mannskaper til mange av postene på finaldagen.

Rå Kraft på Norsk Folkemuseum

10. juni var en brennhet dag, med sol fra skyfri himmel, overhengende skogbrannfare og overfylte badestrender på Bygdøy i Oslo. Samtidig ble «Rå Kraft» arrangert på Norsk Folkemuseum.

TEKST OG FOTO: TROND LOHRE

Arrangementet ga læring om kraft og energi før og nå under temaet «Hvor mye kraft skal til?».

Hvor mye muskelkraft må til for å løfte og trekke, sage og hogge? Publikum fikk prøve seg som hest og måle krefter mot Gråtass.

Det var mange morsomme konkurranser med svette og slit hele dagen. Videre var det spennende sammenligninger med lys og varme - fra tyristikker til LED-pærer - fra levende ild til solenergi.

Hestekrefter - fra hest og vogn til el-bil og hydrogenbil. Mange fikk seg en tur gjennom Friluftsmuseet i fortidens og nåtidens transportmiddel samt prøve både «Velte-Petter» og el-syssel.

Skogselskapet stille med tre ivrige medarbeidere som, i god kombinasjon, vervet skogbrannvoktere og organiserte vedkløyving og stabling.

Overraskende mange som ville vise krefter ved vedkløyving hadde aldri brukt en øks tidligere, også de godt voksne. Dette henger nok sammen med at mange besøkende denne dagen var turister fra områder hvor vedfyring hører til sjeldenhetene grunnet varmere klima eller tidligere avskoging.

Det var nok mange som passerte Norsk Folkemuseum på vei til avkjølede sjøvann, men flere hundre fant allikevel veien inn til museet og fikk ta del i de godt organiserte og spennende aktivitetene.

ENERGI: Den som hogger sin egen ved blir varm to ganger. Minst. Dette ble demonstrert på en dag da den direkte solenergien egentlig hadde vært tilstrekkelig.

VERVING: Skogselskapet fikk også sprede informasjon om skogbrannfaren og vervet nye skogbrannvoktere på folkemuseet.

TREDRINK: Før middag ble det servert en spesialkomponert aperitiff basert på granskudd.

TREGRIS: Det ble lang kø for å få en smak av grisen som var føret opp på kraftfôr laget av tre.

Konferanse med tresmak i munnen

På årets Skog og Tre-konferanse ble det servert kjøtt fra svin som var føret opp på trevirkebasert kraftfôr til lunsj, og aperitiff basert på granskuddestrakt før middag.

TEKST: **ASTRI KLØVSTAD** FOTO: **TRYGVE ENGER OG ASTRI KLØVSTAD**

Årets Skog og Tre fant sted mens forsommeren på Østlandet var på sitt heteste og konferansehotellet på Gardermoen lå badet i sol. Litt synd var det at det også lå badet i en støvete og trang byggeplass, noe som bidro til at mingling og pauser måtte tas innendørs. Men hotellet var nyoppusset og fresht

innvendig og fungerte fint etter hensikten. Hovedtemaene i år var bruk og vern, grønt skifte i skogen og industrielt trebyggeri, og som vanlig fordelt på fellessesjoner ved begynnelsen og slutten av konferansen, og mer spissede parallelle sesjoner imellom. Foredragene som skapte mest entusiasme var nok

LYDHØRE: 320 deltakere var påmeldt årets Skog og Tre, og det ser ut til at alle fulgte interessert med.

Kristin Syvderuds presentasjon av tre som råmateriale til nye kroppsdelar og Margareth Øverlands presentasjon av Foods of Norways arbeid med å lage fôr til fisk og husdyr av trevirke. Det sistnevnte temaet ble altså også demonstrert ved servering av treføret gris til lunsj. Det smakte som vanlig svinekjøtt. Hovedtalere ved åpningssesjonen var Klima- og miljøminister Ola Elvestuen og LO-leder Hans Christian Gabrielsen. Og da tilhørerne på dag to igjen var samlet til fellessesjon, deltok Landbruks- og matminister Jon Georg Dahle. I alt var om lag 60 personer

engasjert med å holde foredrag, delta i paneldebatter eller lede sesjoner. 13 utstillere hadde stand i mingleområdet og konferansen samlet drøyt 300 deltakere.

Dette var niende gang Skog og Tre-konferansen ble avholdt i sin nåværende form. Neste år blir det altså jubileum. Det er Skogeierforbundet og Skogselskapet som står for arrangementet, og de har bestemt seg for å avholde det på samme hotell, som da forhåpentligvis har fått ferdigstilt både utearealene og baren «Granbar» som i år bare fantes på konferansekartet.

Eidsvold Værks Skogpris til Line Henriette Holten

Under middagen på Skog og Tre var det som vanlig utdeling av Eidsvold Værks Skogpris.

TEKST OG FOTO: **ASTRI KLØVSTAD**

Prisen deles ut til en person eller organisasjon som har gjort en spesiell innsats for å fremme skogbruk i Norge. Det legges vekt på arbeidet med å spre informasjon om de forhold som påvirker skogbruket. I år gikk prisen til tidligere stortingsrepresentant for KrF, Line Henriette Holten, fordi hun lyttet til skogbruket og var opptatt av å forstå skogbruket, da hun satt på Tinget og i næringskomiteen. – Hun framsto litt som redningskvinnen for skogbruket i den forrige regjeringen, sa Ivar Ekanger i Landbruksdepartementet da han delte ut prisen på vegne av komiteen. Holten var blant annet saksordfører da Skogmeldingen ble behandlet i Stortinget.

FIKK PRIS: Prisvinner Line Henriette Holten flankert av medlemmer fra komiteen for Eidsvold Værks skogpris; Ellen Alfsen, Trygve Enger og Ivar Ekanger

Landsmøte avholdt uten store sprell

Skogselskapets landsmøte avholdes annen hvert år og ble i mai arrangert på Quality Airport Hotel på Gardermoen i forkant av Skog og Tre.

TEKST: TRYGVE ENGER FOTO: TROND LOHRE

Landsmøtets ordfører Hans Olav Lahus åpnet møtet og ønsket velkommen.

Ordfører holdt minneord for tidligere styreleder i DnS Johan C. Løken. Videre har Ove Gjerde (varaordfører for LM) og Tore Fossum (Skogselskapets gullmerke i 1994 og direktør og sentral i oppbyggingen av Skogmuseet) gått bort. Landsmøtet hedret dem med ett minutt stillhet.

Ordføreren foreslo at det skulle sendes en hilsmails til Skogselskapets høye beskytter H. M. Kongen. Svar innløp senere på dagen.

Det ble gitt en overordnet presentasjon om Skogselskapet ved styreleder Lars Peder Brekk, dette også som hans avskjedstale til Skogselskapet.

Administrerende direktør Trygve Enger gjennomgikk sentrale deler fra virksomheten og utvalgte aktiviteter i perioden 2016 og 2017. Presentasjonene ble fulgt opp med noen oppklarende spørsmål og kommentarer.

De ordinære landsmøtesakene ble behandlet og både årsmeldinger og regnskap ble enstemmig godkjent. De gjeldende kontingentsatsene ble vedtatt videreført. Og valget gikk enstemmig igjennom i henhold til valgkomiteens innstilling.

DET NYE STYRET I DNS BESTÅR NÅ AV:

- Randi Dille (leder), (Trøndelag, tidligere nestleder)
- Bernt-Håvard Øyen (nestleder), (Bergen og Hordaland, tidligere styremedlem)
- Hallvard Bakka, (Rogaland, ikke på valg)
- Mette Kinderås, (Troms, ikke på valg)
- Tonje Refseth, (ny, fra Norsk Friluftsliv)
- Lars Henrik Sundby, (ny, fra Oslo og Akershus)
- Rannveig J. Kristiansen, (ny, fra Trøndelag, ansattvalgt).

AVSKJEDSTALE:
Lars Peder Brekk gikk etter eget ønske av som styreleder og takket i talen sin for seg.

Takk, og velkommen!

På Skogselskapets landsmøte den 30. mai ble vår styreleder for de siste to årene, Lars Peder Brekk takket av, likeså styremedlem i fire år Ingunn Kjelstad. Jeg benytter anledningen til igjen å takke for et konstruktivt og godt samarbeid i den tiden vi har bak oss! Samtidig vil jeg ønske nyvalgt styreleder Randi Dille og ny nestleder Bernt-Håvard Øyen velkommen i nye posisjoner – dere har kontinuiteten i styret over flere år. Videre hjertelig velkommen på laget til Tonje Refseth, Lars Henrik Sundby og Rannveig Kristiansen som nye styremedlemmer i DnS! Vi ser frem til et spennende og konstruktivt samarbeid med dere og resten av styret i tiden fremover.

Trygve Enger

Spikking – en ny TreomTre-konkurranse

Over 220 skoler har i løpet av de siste årene deltatt i konkurransene TreomTre. Til høsten kommer en ny.

TEKST OG FOTO: TROND LOHRE

Først ble konkurransen «TreomTre – Hva betyr skogen for meg» arrangert. Den ble fulgt opp med «TreomTre Plankehytte». Fra og med skoleåret 2018-19 inviterer Skogselskapet og Sparebankstiftelsen grunnskoler til å delta i konkurransen «Treomtre Spikking».

TreomTre Spikking er en aktivitet og en konkurranse hvor elevene skal lære å spikke og gjennom bilder og en tekst fortelle hva de har gjort. Hovedmålet er å motivere barn og unge til å lære om materialet tre, til å spikke og til å forstå treets egenskaper. TreomTre Spikking gjennomføres etter følgende modell:

1. Lær å spikke. Spikk din egen trefigur, ta bilde og bli med i konkurransen.
2. Hver klasse eller skole tar bilder og skriver en tekst om hva de har lært og hva de har laget.
3. Send bidragene på mail til Skogselskapet og konkurrer om flotte premier til skolene.

Alle som deltar og får opplæring i spikking vil motta spikke-sertifikat.

Skogselskapet har 120 års erfaring og tradisjon i å spre kunnskap og grunnleggende forståelse for skogens mangesidige betydning gjennom å arrangere skoleskogdager. Skogselskapet arrangerer årlig skoleskogdager for 10-12 000 elever og gjennom

NY KONKURRANSE: Skogselskapet håper å få landets skolebarn engasjert i å bli kjent med materialet tre og bruk av kniv førstkommende skoleår.

dette har Skogselskapet utarbeidet enkle, lavterskel aktiviteter for læring og undervisningsopplegg. Undervisningsopplegget, tips til gjennomføring, konkurranseregler og nyheter om konkurransen er å finne på www.treomtre.no. I tillegg vil Skogselskapets ansatte landet rundt selvsagt også være behjelpelige med svar på spørsmål om konkurransen og eventuelt med gjennomføring av skoleskogdag. De første 30 skolene som melder seg på får gratis spikke-emner og maling, lån av klassesett med spikkekniver og en dags spikkekurs med en representant fra Skogselskapet.

Nytt fra fylkesskogselskapene

Nedenfor følger et utvalg av aktivitetene fra vårt langstrakte land. Stoffet er enten hentet fra fylkesskogselskapenes nettsider eller rapportert inn direkte. Fylkesskogselskapene oppfordres til å komme med innspill til senere numre.

AGDER:

Agder kurser nyere skogeiere

Nyere skogeiere er målgruppa til et prosjekt i Agderfylkene i regi av Agder Skog- og Trenæringsforum. Prosjektet driftes av Skogselskapet i Agder, og er finansiert av Skognæringa Kyst, Fylkesmannen og av Vest-Agder Fylkeskommune. En viktig del av prosjektet har vært e-boka «Førstehjelp for nye skogeiere på Agder». Denne boka kan lastes gratis ned fra nett.

I vår er det kjørt kurs i Grimstad, i Setesdalen med deltakere fra begge fylkene og i Audnedal. Tidligere har det vært kjørt kurs i Lyngdal og på Vegårshei. De lokale skogeierlaga står for invitasjonen og kursholder er Kåre Haugaas.

Nylig var det kurs på Byremo i Audnedal kommune. Denne kurskvelden var inne og med fokus på mange enkle, men viktige temaer som nyere skogeiere vil komme bort i. I midten av juni ble det inviteret til en skogvandring med fokus på veivedlikehold, hogstmoden skog, skogskader etter vinteren, planting, ungsogspleie osv.

AGDER: Nye skogeiere har fått tilbud om kurs. Her fra kurs i Grimstad.

Tilbakemeldingene for de kursa som er kjørt har vært gode. Deltakerne har meldt tilbake om at de er blitt motivert til å bli bedre kjent i sin egen skog og at de er eiere av en viktig produksjonsbedrift for råstoff til bedrifter både lokalt og til eksport.

Årsmøtet i Skogselskapet i Agder

Skogselskapet i Agder hadde sitt årsmøte 5. mai på Mydland gård i Hægebostad kommune med svært godt fremmøte og god stemning. Tilbakemeldingene på arrangementet har vært mange og gode. Dette motiverer til økt innsats.

Hovedtemaer var historien om skogreisingen i Vest-Agder og juletreproduksjon. Tidligere fylkesskogmester Oddbjørn Aardalen og den store skogvennen Reidar Vrålstad beskrev med tall og ord den store innsatsen som ble gjort før og etter krigen med planting av ny skog.

På befaringen ute besøkte vi juletreprodusent Britt og Oddvar Dalan i Audnedal. Der fikk vi se en juletreplantasje på over 50 dekar med velstelte juletre, og

AGDER: Befaring av juletrefelt inngikk i år som en del av programmet rundt årsmøtet.

høre et inspirerende innlegg om hvordan det enkelte tre ble stelt og formet for at kundene ville ha de.

Etter turen i juletreplantasjen ble en del av årsmøte-deltakerne med på en befaring av et nytt skogsbilveiprojekt opp til et område der vi så en vellykket skogreisningsinnsats. Gode veier er nødvendig. Med de gode tilskuddsordningene fra staten, sammen med riktig bruk av skogfondsmidler, blir det mulig å få gode og tjenlige veier frem til skog som skal stelles og snart avvirket. Veier gjør også arbeidet både lettere og mer trivelig.

Årsmøtet behandlet årsmelding og regnskap uten særlige merknader. Aktiviteten er stor og når ut til de ulike målgruppene.

BUSKERUD:

Naturbrukselever ga full gass

For sjettede året på rad arrangerer Skogselskapet i Buskerud/Velg Naturbruk konkurransen 59*Topptur for naturbrukselever. Den gikk av stabelen 24.mai 2018. Det er ikke lenger en konkurranse for elever kun fra Buskerud, nå deltar naturbrukselever fra store deler av Østlandet. Skolene som deltok i år var Rosthaug vgs avd Buskerud (Åmot), Kongsberg vgs avd Saggrenda, Melsom vgs, Kalnes vgs og Hvam vgs. Totalt 130 elever ga full gass i løypa som gikk i nærområdene til Rosthaug vgs avd Buskerud. Løypa var spekket med utfordrende og spennende øvelser tilknyttet skolepensumet til en naturbrukselev. Elevene ble testet i øvelser som presisjons kjøring med traktor, påseiling og ridning av hest, smiing av hestesko, skifting av kjede på motorsag, kjøring av lassbærer, handtering av minigraver og fiskeøvelser.

De 3 beste lagene fra konkurransen gikk over til en superfinale, akkurat som vi kjenner det fra Farmen på tv. Det var spennende og underholdende og stor stas for ungdommene og gjester som deltok på arrangementet. I finalen fikk de utfordringer i alt fra planteslag, fiskearter, treslag til beregning av volum på tømmerstokk.

Det var tilslutt Kongsberg vgs avd Saggrenda som stakk av med den samlede seieren og fikk beholde «det gyldne gevir» som bevis på at de fortsatt er regjerende mester i 59*Topptur.

Vi ønsker naturligvis å rette en kjempstor takk til våre sponsorer og samarbeidspartnere: Buskerud fylkeskommune, Fylkesmannen i Buskerud, Rost-

BUSKERUD: Kongsberg vgs avd Saggrenda gikk igjen seirende ut av konkurransen 59*Topptur.

haug vgs avd. Buskerud, SOA, Felleskjøpet, Viken Skog, Buskerud Bondelag, Buskerud Bonde og Småbrukarlag, Nortura, Brødrene Øyo, Husqvarna, Tine, Anleggsgartner Kalager, Steen og Lund, m.fl.

HEDMARK:

Vel gjennomført årsmøte

Tirsdag 10. april ble årsmøtet i Skogselskapet i Hedmark avholdt på Evenstad. Først på dagen hadde også Fylkesmannen i Hedmark Vårsamling for skogbruket i Hedmark og Oppland med godt over 190 frammøtte. Dagen begynte derfor med faglig påfyll og ble avsluttet med årsmøte.

På årsmøtet var ca 20 tilstede. Daglig leder Knut Arne Gjems og nestleder Julie F. Lande presenterte årsregnskapet for 2017 og en kjapp gjennomgang av hva Skogselskapet har gjort i 2017. Daglig leder i Skogselskapet i Oppland var også tilstede sammen med deres nestleder. De presenterte seg og fortalte hva de gjør i Oppland. Vi går en spennende tid i møte med fylkeslagene når Hedmark og Oppland fylke blir ett.

Mellom Vårsamlingen og årsmøtet var det smaksprøver av dåhjord. Skogselskapet helgrillet en dåhjordkalv og alle som ville ha en smakebit fikk det. Til sammen delte vi ut ca 250 smaksprøver av dåhjord i tortillalefse og soppstuing.

Skogdag i Follidal

Skogselskapet i Hedmark ble invitert av Follidal barneskole torsdag 19. april til skogdag. Der hadde de laget et flott opplegg med forskjellige aktiviteter knyttet til skog og natur. Bålfyring, sette opp telt, førstehjelp, natursti, vedhogst og mat tilberedt på

HEDMARK: Skogselskapet fikk være med Folldal barneskole på skogdag.

bål stod på programmet. Skogselskapet bidro også med litt kunnskap om skogen og treslag. Fristen for å sende inn oppgaver knyttet til skoglekene var på fredagen, så litt kunnskap om treslag var ønskelig fra elevene. Til tross for lite innslag av varmekjære treslag i Folldal var kunnskapen til elevene overraskende god og det tok ikke lang tid før de kunne gjengi treslag de aldri hadde hørt om. Da gjenstår det å se om de klarer å kvalifisere seg til finalen i skoglekene 2018.

Full fart med skoleskogdager

Sommeren nærmer seg med stormskritt, og med det øker også antall skoleskogdager. Skogselskapet i Hedmark har deltatt på skoleskogdager i fra Folldal i nord til Eidskog i sør. Vi har møtt mange kunnskapsrike elever, og engasjerte lærere. Vi er ennå ikke ferdig med alle skoleskogdager før sommeren så flere skoler har noe å glede seg til. Takk til alle som til nå har bidratt til å gjøre dagene bra!

HELGELAND:

Skoleskogdag i Sandnessjøen.

Fredag 1. juni arrangerte Helgeland Skogselskap sammen med Alstahaug kommune skoleskogdag med 6. klasse fra Bjarnetjønna skole.

Til tross for at vi ikke var like heldige med været som de har vært sørover i landet, fikk vi en flott og innholdsrik dag. Og barna fikk utfordret seg på litt forskjellige øvelser.

Dagen ble holdt på en hogstflate og barna fikk se og oppleve moderne skogbruk på tett hold. De fikk prøvd seg på en natursti og spikking i tillegg til å få sette ut noen planter.

På starten av dagen fikk barna uttrykke hva de synes

om det noe skremmende synet en hogstflate kan være om man ikke har sett det før, de gav uttrykk for at det så dødt ut og at det var synd at trærne ble hugget ned. Da informerte vi om at det ikke var så dødt på flaten som de trodde, og at det om få år kom til å være fullt av vegetasjon der.

Skogselskapets representant hadde sin første skogdag ute på en hogstflate og fikk reflektert en del over det barna sa om at det var synd at trærne ble hugget ned. – Det måtte jeg jo nesten si meg enig med dem i, de er jo flotte å se på! Men da fikk jeg fortelle om alle de fantastiske produktene vi kunne lage av nettopp disse tømmerstokkene, at de kunne bli til hus og papir, klær og til og med vaniljesmaken i marshmallows, sier han. Og dette var spesielt spennende for barna, kanskje fordi de fikk med seg nettopp marshmallows til å spise. Og det virket som om de fikk forståelse for at dette var en fin produksjon, i alle fall når det blir plantet etterpå og det kommer opp nye granplanter som i løpet av sitt liv også skal få lov til å bli disse utrolige produktene.

HELGELAND: Tommel opp for skogplanting.

OPPLAND:

Skogdag i Søndre Land

Den årlige skogdagen for elever i 9. trinn i Søndre Land kommune ble gjennomført tirsdag 12. juni. Her lærte elevene om skogens betydning i klimasammenheng og om hvordan skogeierne driver sin skog bærekraftig.

Brannsjefen var med og orientere om skogbrannfaren og hvor viktig det er å ringe brannvesenet så

raskt som mulig når en brann er oppdaget. Skogstudentene fra Valle Videregående skole var også med for å informere om utdanningsvalgene elevene har innen naturbruk.

OPPLAND: Brannsjefen orienterte om skogbrannfaren på skogdagen for 9. trinn i Søndre Land.

Skog og Vann 2018

På Skogmuseet på Elverum kommer det ca 3000 elever fra hele Østlandet hvert år for å lære om skog, klima og historie. Skogselskapet hadde plankehyttesnekring og skogbrannkampanje. Alle elevene som var der ble Skogbrannvoktere. Skog og Vann er en fin mulighet til å treffe elever og ikke minst lære og snakke med dem om temaet. Skogselskapet i Oppland avtalte tre nye skoleskogdager på høsten med lærere vi traff her. To i Gjøvik og en fra Vang i Valdres. Disse skolene i Oppland deltok: Raufoss skole, Nord-Aurdal skole, Fåvang skole, Blomhaug skole, Grande Skole, Vindingstad skole, Gjøvik skole, Vingrom skole, Jørstadmoen skole, Reinsvold skole, Solvang og Aurvold skole Øyer. Mer om Skog og Vann og Skogens brannvoktere på side 5 og 6

OPPLAND: Plankehyttebygging var en del av opplegget på Skog og Vann

OPPLAND: Åttende trinn ved Ringebu ungdomsskole har vært med Skogeselskapet på skogdag og blitt skogbrannvoktere.

Abbortjønn i regnvær

8. trinn ved Ringebu ungdomsskole var på skogtur ved Abbortjønn i Venabygd 14. juni. Det regnet litt hele dagen, men elevene i Ringebu klagde ikke på været. Skogsti og oppgaver ble løst med godt humør. Opplegget ble i stand som et samarbeid mellom Fylkesmannen i Oppland, det lokale skogeierområdet, skogbrukssjef og Skogselskapet i Oppland. På tross av regnværet ble det utdannet 54 Skogens brannvoktere.

OSLO OG AKERSHUS

Skoleskogdager i Oslo og Akershus

Skogselskapet i Oslo og Akershus er også i dette skoleåret godt i gang med skoleskogdager for 6. klassetrinn i Akershus. Da halve mai var gått, hadde vi hatt med over 1000 skolebarn ute i skogen. Før sommerferien kommer rundt 2000 barn til å ha vært med Skogselskapet på tur ut i skogen. Skogselskapet i Oslo og Akershus har lang tradisjon for å drive med skoleskogdager for sjetteklassinger.

OSLO OG AKERSHUS: Spikking var en av aktivitetene på skogdag med Jessheim skole- og ressurscenter.

Vårt mål med en slik dag er å skape nysgjerrighet rundt hva skog betyr for oss, hva den brukes til og opplevelsene en kan få av å være ute i skog og mark. I 2018 har vi også vært heldige og fått støtte i form av friluftsmidler gitt av Akershus fylkeskommune. Dette er noe vi setter stor pris på, og vi ser på det som en fin anerkjennelse for den jobben vi gjør.

Omdømmeprosjekt i Follo

Skogselskapet sammen med skogeierområdet og landbrukskontoret i Follo startet høsten 2017 opp omdømmeprosjektet «Skogbruk og publikum i Follo.» Skogbruket i Follo har ved flere anledninger fått mye negativ oppmerksomhet rundt ulike skogbruksaktiviteter og da spesielt hogst. Prosjektet som skal vare ut 2019 har som oppgave å kartlegge skog-eieres, organisasjoners og enkeltpersoners oppfatning av skogbruket. Det vil arrangeres møter og vi vil skape møteplasser der ulike brukere av skogen kan treffes.

Vi vil også gjennom prosjektet prøve å lage enkle plakater som kan informere ulike brukere av skogen om skogbruksaktiviteter som skal skje og som har skjedd der folk ferdes.

Et av de første møtene vi har avholdt var en skogdag for politikere og administrasjon i Nesodden kommune. Den 8. april møttes i underkant av 30 stykker opp i skogen til Hanne Granerud for å lære mer om hvordan et moderne skogbruk utføres. Gjennom en befarings tur av et hogstfelt, plantefelt, ungskog og til slutt et felt med gammel skog og mye død ved, fikk vi vist fram hva slags hensyn som tas både til det biologiske mangfoldet og friluftsliv. Dagen ble avsluttet med god mat og en god diskusjon rundt blået.

OSLO OG AKERSHUS: Skogdagen for politikere og administrasjon i Nesodden kommune var en del av omdømmeprosjektet i Follo.

Tilbakemeldingene på dagen har vært positive og vi vil prøve å gjennomføre flere slike dager i alle kommunene i Follo.

TRØNDELAG

Høyt aktivitetsnivå i Trøndelag

Vi er midt inne i en svært aktiv periode av året med skoleskogdager, arrangementer, ARENA Skog og oppdrag for Skogfrøverket.

Å formidle skogens mangesidige betydning er vår kjernevirksomhet. Og det er ingenting som gleder et skoghjerte mere enn når de unge møter interesserte og lydhøre opp til skoleskogdag. Tema som faller naturlig for oss en slik dag er skog og klima, skogbruk og ikke minst skog og tre. Alt vi kan lage av plast kan vi også lage av tre!

Nytt av året er prosjektet «Skogens brannvoktere» som flere av landets Skogselskaper er en del av. Barna går en natursti med skogbrannrelaterte spørsmål og vi rekrutterer nye «brannvoktere» i en tid hvor det er stort fokus på skogbrann. Dette er en kampanje i samarbeid med Skogbrand mfl. for barn i aldersgruppen 5-12 år.

Skognæringa i Trøndelag sitt treårige klyngeprosjekt ARENA Skog har nå passert halvveis i perioden. Skogselskapet i Trøndelag er en av mange klyngebedrifter som er med og har også rollen som prosjektleder på område skog. ARENA programmet stimulerer til økt innovasjon og samarbeid mellom bedrifter, forsknings- og utdanningsmiljøer og offentlige aktører.

En av vårens store oppgaver ute i felten er for Stiftelsen Det norske Skogfrøverk. I disse dager etableres forsøksfelt på fire ulike steder i Trøndelag; Sandholtan på Melhus, Skjørholmen i Verdal, Ravaldmoen

TRØNDELAG: Skogselskapet deltar i kampanjen Skogens brannvoktere også i Trøndelag.

i Overhalla og Trones i Namskogan. Skogselskapet har i løpet av vinteren avvirket skog og tilrettelagt med areal på de tre førstnevnte.

Alle planteplasser er nøyaktig oppmålt og satt i system, et arbeidskrevende, men svært viktig arbeid. Til sammen settes det ut ca. 15 000 planter. Plante materialet er avkom og kryssninger fra granklonarkivene som også er på Skogselskapets eiendommer.

VESTFOLD:

Årsmøte i Skogselskapet i Vestfold

Skogselskapet i Vestfold har hatt årsmøte på Vindfjelltunet i Lardal med godt fram møte.

Viktigste sak var forslag om å vurdere sammenslåing av fylkesskogselskapene i Telemark, Vestfold og Buskerud. Årsmøtet gav styret fullmakt til å starte en slik fusjon. Resultatet av denne prosessen legges fram for respektive årsmøter i 2019.

Etter årsmøtet på Vindfjelltunet ser styret slik ut: Styreleder: Per Asbjørn Andvik, nestleder: Morten Tallaksen, styremedlemmer: Bjarne Sommerstad, Håkon Fæste og Anita Kjærås Moland og varamedlemmer: Øystein A. Næss og Ingvild Eckdahl.

Etter årsmøtet var det skogbefaring i Fritzøe Skoger v/Christer Sannum og Eivind Skurdal. Tema var planlegging og gjennomføring av skogsdrift, veibygging, eksempel på praktisk gjennomføring v/entreprenør Paul Anders Lia.

Befaringen ble avsluttet ved idylliske Movann i Siljan hvor Christer fortalte fra drifta av eiendommen, bl.a. skogregistrering med miljøregistrering, kartlegging av nøkkelbiotoper og praktiske problemstillinger rundt håndteringen av dette.

VESTFOLD: Viktige beslutninger ble tatt på årsmøtet i Vestfold, som ble avsluttet med skogfaglig befaring.

Utmerkelser i fylkene:

I forbindelse med årsmøtet i Skogselskapet i Agder ble skogselskapets diplom delt ut til pensjonert skogbruksleder Toralf Haaland fra Audnedal og sagbrukseier John Anker Tellhaug fra Hægebostad.

Hilsen fra et mangeårig, men nå avtroppende, styremedlem i Telemark:

«Mine skogar» – eit perspektivdikt

For 70 år sidan:

Med Lifjell som bakgrunn eg speida utover eit «skogplantehav».

Men eg ått ``kje ei einaste plante, på det hadde eg ikkje krav.

Men eg trudde det var mine planter og planta dei omsynsfullt ut.

Det var tilbake for lenge sidan, den gong eg var liten gut.

Nå etter 70 år:

Eg kan ikkje gå å blinke, å høgge dei trea eg vil.

Men bare vandre omkring der å sjå at skogen er til.

Eg eig ikkje desse skogar, eg har ikkje tinglest rett.

Eg må bare bli ved tanken på ein gullkanta eigeidomsrett.

Eg kan ikkje gå å høgge ei grån fordi ho er stor.

Nei, eg har ikkje skøyte på einaste flekken av Moder Jord.

Ja, men er det ``kje mine skogar?

Og er det ``kje mine tre?

I allfall så eig eg susen i baret, og angen med frå alle dei tre som lyfter si krone mot himmelen blå.

Ja visst er det mine skogar så langt som eg vinn å sjå.

Jon Ingebretsen

FORSKNING i det grønne

GENETISK VIKTIG SKOG NÅ TILGJENGELIG PÅ NETT

– Vernet skog er viktig for å sikre biologisk mangfold og bevare genetisk variasjon, forteller naturforvalter Kjersti Bakkebø Fjellstad i Norsk genressurs-senter.

– I den såkalte genressursdatabasen har vi samlet data fra mer enn 980 norske verneområder med skog, forteller Fjellstad.

I databasen finner man informasjon om forekomsten av ulike treslag i naturreservater, nasjonalparker, landskapsvernområder og annen vernet skog over hele landet. Det er også lagt inn data om utvalgte bevaringsområder for genressurser, såkalte «genressursreservater». Den digitale genressursdatabasen er koblet opp til Naturbase hos Miljødirektoratet slik at detaljert informasjon om verneområdet, kart og verneforskrift kan hentes ut herfra.

www.forskning.no

JORDA I EUROPEISKE SKOGER ER PÅ BEDRINGENS VEI

En ny studie viser at mengden av forsurende stoffer i vann er på vei ned i nær 200 europeiske skoger.

I en ny studie har forskere fra ti land analysert kjemiske endringer i vann som befinner seg i skogsjord i 171 europeiske skoger. De konkluderer med at sulfatkonsentrasjonen i vannet har falt kraftig i løpet av perioden 1996 til 2012. Ikke bare det – jordvannanalysene viser en nedgang i næringsstofftap fra skogsjord også, da særlig kalsium, magnesium og kalium. Leder av prosjektet, Jim Johnson fra University College Dublin, sier at nedgangen i sulfatkonsentrasjon viser at næringsstofftap fra skogsjord har blitt mindre med årene.

www.forskning.no

HELTREUTTAK – MER BIOBRENSSEL, MEN MINDRE TØMMER

Gjentatte uttak av biobrensel ved tynning senker bestandets tilvekst. Tilveksttapet var i en studie større enn mengden biomasse som ble tatt ut. Svenske Skogforsk har i en periode på 31 år fulgt tilveksten i tre furuforsøk i Småland, Värmland og Hälsingland. I forsøkene sammenlignes effektene av heltretynning med konvensjonell tynning der grener og topper blir igjen i skogen. Resultatene viser at heltreuttaket bidro til 15 prosent tilveksttap sammenlignet med konvensjonell tynning. Forsøket viste også at tilveksttapet kunne kompenseres med konvensjonell nitrogen gjødsling.

www.skogforsk.se

Tidsskrift for Skogbrug.

Udgivet af

Det norske Skogselskab.

Nr. 7-8. Juli-August 1918. 26. aarg.

Skogen i Norge

Amtsskogmester Hødal og kontorchef Sibbern har været paa inspektion paa Fitjar, Stordøen. Hvad herrerne beretter er rent fænomenalt. –

For 9 aar siden var furuen ikke høiere end en mand kunde ta i toppen, nu er der store partier som er 20-25 fot høie og plantningerne præsenterer sig som ung skog. Beplantet er en sammenhængende strækning av 10 kilometer. Flere av felterne er tyndet en gang og skal nu tyndes for anden gang. Allerede for nogen aar siden uttalte skogdirektør Saxlund, at Fitjar var paa vei til at bli en skogbygd. Hr. Saxlund faar ret: der er paa Fitjar allerede nu vakker, ung skog. Om man nu bød oppsiderne kr 200 pr maal vilde en slik prisneppe bli acceptert, sa amtsskogmesteren. Bare ved tyndinghugsten tilfalder det oppsiden verdifuld ved, som nu under aapner folks øine for hvad det vil si at være selvhjulpen her. Befolkningen er saa ivrig i plantning at alle avser nogen dage hvert aar som en del av vaaronnen, ti nu – efter 18 aars forløp – ser alle at man er ifærd med at skape store verdier.

Da vi begyndte plantningen paa Fitjar hadde befolkningen ikke en gang hørt tale om furu. En av oppsiderne sa til amtsskogmesteren: «Nei sjaa han Langhammer, han kjem med e' bjørk de som dom kaller fure» – nu eier han flere hundre maal med ungfuruskog. I denne triste krigens tid er det godt at kunne peke paa noget som er lyst og glædelig.

Axel Heiberg

Kryssord

Nr. 2-2018

SEND INN FERDIG UTFYLT KRYSSORD TIL

Det norske Skogselskap
Wergelandsveien 23B
0167 Oslo.

Spare porto? Ta et bilde
av kryssordet og send til
info@skogselskapet.no.

Bli med i trekningen av tre flotte
trekopper fra Skogselskapet!

Leveringsfrist: 10. september 2018

Navn

Adresse

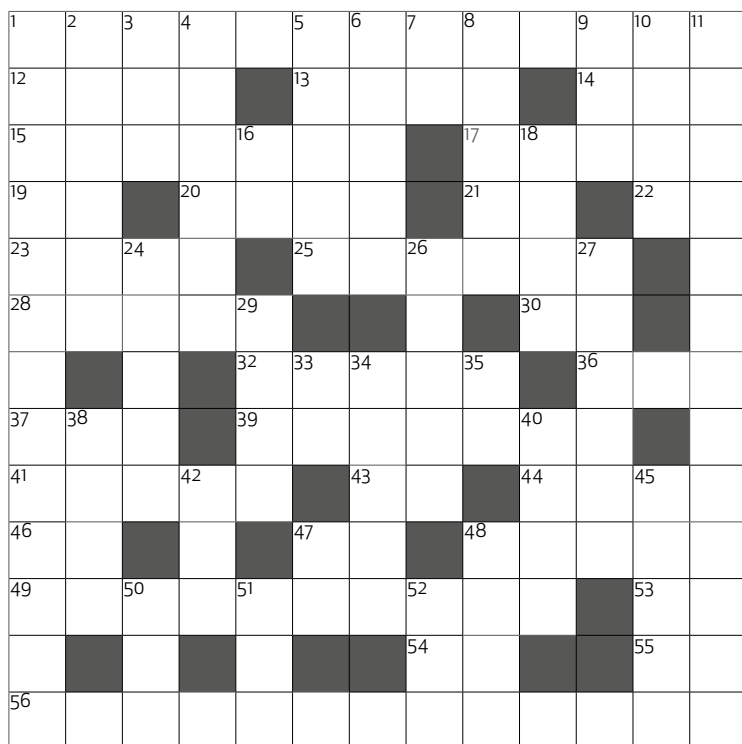
Postnr./sted.....

VINNERE AV KRYSSORDKONKURRANSEN I SKOG OG MILJØ NR. 1 - 2018:

Berge Holand
Holandsveien 327
7940 Ottersøy

Arne G. Strand
Tromsøveien 1336
9360 Bardu

Arne Gjerde
Bjørkelivn. 4
5458 Arnvik

Vannrett

1	Hobby	32	Vemmelige
12	Ikke bra ved bordet	36	Fisk
13	Mineral	37	Varierer stadig i styrke
14	Gjør cowboyene	39	Hvileperioden
15	Instrument	41	Noen passer til en slik jobb
17	Kvinnenavn, ikke vanlig her	43	I saksdokumenter
19	To like	44	Svima av
20	Etterlengtet i mai	46	Forsyn deg
21	Benyttes svært ofte i kryssord	47	Titt
22	Konjunksjon	48	Pronomen
23	Mannsnavn	49	Legemiddel
25	Og mere til	53	Finnes i tjenestepike
28	Krydder	54	Alt vel
30	Tall	55	Tall
		56	Gjenbruk

Loddrett

1	Fører referatet	29	Russisk mansnavn
2	Være vitne	33	Adverb
3	På kursteder	34	Frukt som er tørket
4	Forferdelige hendelser	35	Konkurransen
5	Selge brennevin på gata	38	Avskyelig dyr (hvis det finnes)
6	Smekker	40	Forbannelser
7	Stort dyr	42	Matvare
8	Elsket	45	Avkledd
9	Kamporganisasjon	47	Uttrykke
10	Pikenavn	48	Areal minus r
11	Påskjønnelse	50	Fjellnabbe
16	To vokaler	51	Dro sin vei
18	Var engang norsk	52	Kommune
24	Stolt på		
26	I matematikken		
27	Det passer seg		

Returadresse:
Det norske Skogselskap
Wergelandsveien 23B
0167 Oslo

BLI EN SKOGENS BRANNVOKTER

For å bli medlem av Skogens brannvoktere må du først lære deg de tre skogbrannreglene. De er som følger.

- 1. Bruk ild i skogen bare når det er lov.**
- 2. Bruk godkjent bål plass**
- 3. Ta med vann til å slukke bålet.**

Et stadig tørrere klima gjør at skogbrannfaren øker, og det tar flere generasjoner før en skog blir den samme igjen etter en brann. Med dette som bakteppe står nå skog- og beredskapsaktører sammen bak Skogens brannvoktere og arbeidet med å forebygge skogbrann. Vi er opptatt av å passe på skogen, og oppfordrer alle som trives med friluftsliv i skog og mark til å sette seg inn i hvordan de kan vokte skogen de bruker.

Ta vare på det du er glad i – beskytt skogen mot brann.

Les mer på www.skogensbrannvoktere.no